

ДЕМЕУЛІК ШЫЛАУ

ЧАСТИЦЫ

МАҒЫНАСЫНА ҚАРАЙ 6 ТҮРІ

ДЕМЕУЛІК ШЫЛАУ

	Ереже	Септеулік	Мысал
1	Сұраулық мағына беретін демеуліктер	Ма, ме, ба, бе, па, пе, ше	Жанбыр жауса ше? Әсетсің бе?
2	Күшейткіш мағына беретін демеуліктер	-ақ, -ау, -ай, әсіресе, да, де, та, те	Осы сен – ақ бізді шаршатып бітірдің.
3	Болжалдық мағына беретін демеуліктер	-ау, -мыс, -міс, кейде	Ертеде бір әулие кісі болыпты – мыс.
4	Болымсыздық мағына беретін демеуліктер	Түгіл, тұрсын, тұрмақ	Сен түгіл мен де бес алған емеспін.
5	Шектік мағына беретін демеуліктер	Ғана, қана, тек, -ақ	Сол ғана келді. Мен – ақ білем.
6	Нақтылау мағына беретін демеуліктер	Ғой, кой, -ды, -ді, -ты, -ті	Бұл оқиға бұрын болған.

КҮШЕЙТКІШ ШЫЛАУ – УСИЛИТЕЛЬНЫЕ ЧАСТИЦЫ

- Көп-ақ екен! – как много!
- Алманың бесеуі-ақ қалыпты! – всего-то осталось пять яблок!
- Ау - (используется в значении удивления, сомнения, предположения, сожаления)
- Бүгін күн жауады-ау демін! - похоже, что сегодня будет дождь
- қап, ұят болды-ау! → ох, как стыдно!
- Ай - ах; ох; эх (придает экспрессивный и усилительный оттенок)
- жаным-ай → ох, душенька ты моя
Қарағым-ай → эх, милый ты мой
- Да - и; да (усилительно-ограничительное слово)
- қашан да болса → когда бы то ни было
таң да атты → и вот настало утро
- Де - и; также; тоже
- Көктем де шықты - и пришла весна

БОЛЖАЛДЫҚ ШЫЛАУ – ПРЕДПОЛОЖИТЕЛЬНЫЕ ЧАСТИЦЫ

- Кейде – иногда
- Ол күніне кейде 6 сағат, кейде 8 сағат жұмыс істейді

БОЛЫМСЫЗДЫҚ ШЫЛАУ – ОТРИЦАТЕЛЬНАЯ ЧАСТИЦА

- Түгіл, тұрсын, тұрмақ – не только
ол сен түгіл, мені де танымады → он не только
тебя, даже меня не узнал

НАҚТЫЛАУ ШЫЛАУ УТОЧНЯЮЩИЕ ЧАСТИЦЫ

- Ғой - ведь; же; то; ну; уж (слово, придающее высказыванию значение законченности и утвердительности)

айтты ғой → он же сказал

ЖАЗБАША ЖҰМЫС.

***БЕРІЛГЕН СӨЙЛЕМДЕРГЕ ДЕМЕУЛІК ШЫЛАУЛАРДЫ
ҚОСЫП, СӨЙЛЕМ ҚҰРАП ЖАЗ***

- Мен сабақ оқимын.
- Мынау біздің баламыз.
- Сенің қазір жұмыс істеуің керек.
- Қазақстан Республикасы – тәуелсіз ел.
- Мен төртінші қабатта тұрамын.
- Қаланың ішінде үлкен саябақ бар
- Мен үлкен үйде тұрамын.
- Студент хат оқып отыр.
- Олар Ұлттық банкіде жұмыс істеп жүр.
- Мен мына кітапты кітапханаға апара жатырмын.